

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Reverendi Patris Alberti Chanowsky è Societate Iesv
Vestigivm Boëmiæ Piæ seu: Res Qvædam Memoratv
dignæ, quæ in Boëmia præsertim in Districtu Prachensi &
Pilsensi, vel ab hominibus sunt piè erga Deum ...**

Chanovský, Albrecht

Pragae, 1659

Caput III. Sancti Boemi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50656)

35
CAPUT III.

Santi Boëmi.

Patronos Boëmia habet multos, domesticici sunt S. Venceslaus. Adalbertus, S. Gaudentius (Boëmis dictus S. Radim) S. Adalberti carne & Religione Frater, ejusdem in Archiepiscopatu Gnesnensi successor, ex Polonia Pragam cum S. Adalberto translatus, à Duce Bretislao Anno 1039. S. Procopius, S. Ludmilla; Ioannes Nepomucenus; Agnes premislai ottocari Filia. Hroznata à Kuttenstein, & VVoyslavva soror ejus, Zdislava stemmate Berkovyna; Mlada Filia Boleslai crudelis; Pribistavva soror S. Venceslai. Bodevvin Famulus S. Venceslai; Amabilia Stemmate Schurhovvkiana: Ernestus Archiepiscopus Pragensis; Venceslaus Secundus Rex Ottocarus, kunhuta vidua Monialis Filia Ottocari, Soror Venceslai Regis.

Plurimi Martyres Sacerdotes & Laici clam & palam sub Principatu Drahomiræ & deinceps usque ad principatum Boleslai Pij occisi.

36

Quinque Martyres Fratres germani S. Adalberti, quorum nomina sunt: Sobiebor, Spitimir, Bohuslavv, Borceg, Cziaslavv ab Ethnicis in civitate libice vivente S. Adalberto occisi.

Catechismus historicus dauroultij scribit, quod Eorofia Filia Regis Boëmiæ in Hispania à mauris ob fidem & Virginitatem servatam occisa, in civitate Iaca, multa ediderit miracula, promiseritque illi Deus, quòd qui illam invocaret pro pluvia, vel contra pestem per intercessionem ejus exaudiendus esset.

Adjacet Nepomuko Arx cubi olim fuit monasterium nomine *Zelena hora*, id est *viridis Mons*. Cum igitur olim Boëmi suo sancto Episcopo Adalberto inobedientes fuissent, ipse desertis illis Romam petijt, & expetijt à summo Pontifice in illos excommunicationem: vnde non pluit in terram illam duobus circiter annis: sed cum postea repeteret Boëmiam, ascendit in prædictum montem, & absolvit jussu Papæ Boëmos ab excommunicatione. Et ecce subito calum pluere cœpit, & montis prædicti herba arida statim reviruit, vnde nomen accepit, *Montis viridis*. In illa arce
est la-

est lapis durissimus in quo aliquoties sedit S. Episcopus Adalbertus, & manent vestigia illius seditionis.

Medio milliari à Neponuko, est in silva facellum S. Adalberti, & in eo lapis valde durus, in quem impressum est signum testis corporis S. Adalberti jacentis, quia sanctus jacuerat in illo. Multa Deus ibi sanctorum operatus miracula; ego bis jacui in eo lapide, & bis fui sanatus à febribus.

In facello Arcis Zviko scriptum est: *Mi sancte Gerlace, ora pro me.* Fuit hic vix valde pius ex ordine Præmonstratensi, cujus corpus in Zvikoyv fuit aliquot annis postea translatum est in oppidum Milivvesko.

Cajoviæ ostendebatur capitis humani calvaria, quæ in altari reperta, ad ossarium deportata, non semel iterum priorem locum repetijt. Forsitan alicujus sancti viri fuit.

NOTÆ.

[Quæ P. Albertus hoc capite in digesta congregavit, explicatione indigent, præsertim, cum non pauca ab eo hic memorata

38

ratæ personæ, nec à S. R. Ecclesia in sancto-
rum sint catalogum relatæ nec vulgo nunc
notæ, multo minus publico aliquo cultu
his temporibus afficiantur. Vt ergo constet
qua de causa Pater Chanovvsky eas in nu-
merum cælitum Boëmiæ patronorum re-
ponendas judicavit, res hæc est prolixius
deducenda, non quod de sanctitate cujus-
quam putemus esse alterius, quam S. Vni-
versalis Romanæ Ecclesiæ certum & infal-
libile ferre iudicium, sed ut salvo, & in-
violabiter observato decreto sanctissimæ,
urbani Octavi Papæ humanâ historicâ fide
P. Adalberti mentem illustremus. Quare
quos hic beatos exemplo patris Chanovv-
sky appellabo, id solum faciam juxta con-
suetudinem, quâ video in Boëmiâ has à
Sanctitate laudatas personas passim Bea-
torum titulo affici, neque id volo ullum
facere præjudicium, ad earundem Cano-
nizationem, cum nec eâ mente hæc scribã,
nec mihi constet de omnibus fundamentis,
ex quibus hæc appellationes sunt exortæ,
adeoque eorum hoc omniaque alia in hoc
opere non tantum S. Ecclesiæ Romanæ ju-
dicio submitto, sed etiam ius super Con-
stitutionem urbani S. Plenè observatam
cupio

cupio, siquidem sôâ nudâ fide humanâ
hec à me proponuntur.

De Sancto autem Ioanne Nepomuceno
satis relatum est in vita P. Alberti Cha-
novsky cap. 1.

Sanctus Venceslaus ac Avia ejus S.
Ludmilla, & S. Adalbertus, ac S. Proco-
pius in Boëmia solennes per annum habent
ferias, cultui suo Catholico ritu dicatas,
& à regno Boëmiæ universo tanquam Pa-
troni cælitè publicè coluntur. Sciendum
enim est gentem Boëmam fuisse cultui SS.
Suorum patronorum magna pietate sem-
per addictam: Vnde hodieque per Archi-
diacensim Pragensem universam clerus sa-
crum officium feriâ quintâ nullo festo 9.
Lectio impedita recitare tenetur, sub
ritu semiduplicis de SS. Patronis. Tametsi
autem magnus est numerus horum sancto-
rum Boëmiæ Patronorum primarij tamen,
notæque præcipuæ antiquitus fuere solum
quinque videlicet.

S. Venceslaus Martyr Boëmiæ quon-
dam dux, Regis titulo ab Ottouè 1. Cæsare
decoratus, quamvis is humilitatis studio
nunquam titulum illum admiserit.

Sancta

Sancta Ludmilla ejus Avia.

S. Vitas Martyr gente Lucanus.

S. Adalbertus Martyr Pragensis Episcopus.

S. Procopius Abbas ordinis S. Benedicti.

His à Carolo 4. Cæsare additus est S. Sigismundus Martyr Burgundiæ Rex cuius corpus tunc Pragam est allatum Anno 1395.

Deinde ad Annum 1930. Nutu pijsissimi Ferdinandi II. Imperatoris in Numerum illum cooptatus est S. Norbertus Magdeburgensis Archiepiscopus, Ordinis Præmonstratensis Fundator, dum sacræ ejus exviæ Magdeburgo Pragamo advenissent.

Anno demum 1655. instante sacratissimo cæsare Ferdinando III. Saactus Ioseph Filius DEI Nutritius Boemiæ Octavus numero Patronus accessit authoritatis Eminentissimæ Cardinalis Archiepiscopi Pragensis.

Inter illos autem, qui in secundis numerantur Boemiæ Sanctis Patronis sunt SS. Cyrillus & Methodius Episcopi Boemiæ Apostoli S. Benedictus Patriarcha, S. Georgius, Martyr, Sancti quinque Martyres.

41.
tyres Benedictini, comites S. Adalber-
ti in Polonia. Magnâ etiam jam pridem
fuere Boëmis in veneratione S. Ioannes
Baptista, S. Catharina, & S. Margarita
Virgines & Martyres ac S. Cosmas & Da-
mianus, multique alij, de quibus proluxi-
us agere, non est huius loci.

Vita S. Venceslai virtutum miranda-
rum exemplis plenissima in multis exstat
codicibus, quamvis nusquam viderim ple-
nam, & rerum ad eum pertinentium serie
perfectam. Corpus ejus Pragæ in Sacello
speciali intra Templum Cathedrale colitur,
quod quondam in Tumba ex puro auro ja-
cuit, donec tumbam illam sigismundus cæ-
sar inde ablatam inter suos adversus Hus-
fitas stipendiarios divisisset, qui tamen po-
stea nec cæsari illi fidelem in bello operam
præstitere, & cladibus sunt innumeris ab
Husfitis afflicti: Ità DEO factum illud
Sigismundi displicuit. Sic & Ioannes Boe-
miæ Rex sigismudi cæsaris Avus, quâ die
ab ejusdem S. Venceslai sepulcro 12. iustâ
viri magnitudine statuas Apostolorum ar-
genteas abstulisset, utriusque oculi usum
usque ad mortem amisit. atque ob id *ca-
cus* dictus est.

De S.

De S. Ludmilla, hoc est dignum admiratione, quod terra illa, in qua sacrum eius corpus primavice in oppido Titin sepultum fuit, nullum aliud, ne quidem innocentis infantuli cadaver intra se patiatur, quin illud sequenti die extra terram ejectum manè in veniant.

De S. Adalberto illud advertendum est eum natum in Boëmia circa oppidum Mielnik fuisse Filium Slavynici Comitis Boëmiæ, Henrici Aucupis Imperatoris (qui paulòantè Boëmos debellârat) ex Filia aut ex sorore Nepotis. Matrem verò S. Adalberti dictam Strzezislavvam fuisse sororem Sancti Venceslai, pro ut id colligitur ex Christanno Fratre Boleslai Pij ducis Boëmiæ Religioso. Ordinis S. Benedicti in Monasterio Brevnrovviensi vetustissimo manu scripto Boëmia Historico in Bibliotheca Capituli Pragensis asservato, ubi S. Adalbertus nepos S. Venceslai appellatur.

Fuit porro S. Adalbertus in delicijs ottoni 3. Imperatori pro ut refertur in vita ejusdem Sancti, in antiquis lectionibus Henrici Canisi annotata, & à Baronio citata, ut proinde non sit mirum giselam S. Henrici Cæsaris sororem, S. Stephani ungaricæ

garia Regis uxorem, S. Emerici Matrem
 fuisse (juxta Filiam Spiritualem, teste Iaco-
 bo Philippo Bergmense. Vngaris præte-
 rea Christum prædicavit, & S. Stephanum
 Regem manu propria baptizavit, primus-
 que gessit munus Archiepiscopi Strigoni-
 ensis, prout etiam Tabulæ Archiepiscopo-
 rum Strigoniensium ab vngaris editæ at-
 testantur: quamvis hæc. Provinciæ un-
 garicæ domestica monumenta Baronium
 latuerint. Deinde verò progressus in Po-
 loniam, ibidem Gnesnensem Archiepisco-
 patum (Secundus ordine ut fertur) admi-
 nistravit, cui deinde monitu (ut anno-
 vit Barthol. Paprocky) jussuque Angeli in
 prussiam abeunti successit Tertius Archie-
 piscopus S. Gaudentius eius Secundum
 carnem pariter, & Secundum Benedicti-
 nam Religionem (quam in Monasterio
 Breuvnioviensi fuerat professus) Frater:
 quorum amborum corpora Pragam gnes-
 nâ ex Polonia à Bretislao Duce delata esse,
 frustra negant aliqui, cum & miracula lu-
 calenta, quæ in translatione illa contige-
 runt, & documenta alia, id clarè confir-
 men: Nam & VVladislaus Boemiarum Rex
 Casimiri Poloniæ Regis Filius S. Casimiri
 frater, S. Adalbertum in quadam visio-
 ne

44
ne è sepulchro suo Pragæ confurgere, at-
que cum reliquis Sanctis ex suis itidem se-
pulchris prodeuntibus vidit procedere ad
Sacellum & Sepulchrum S. Venceslai con-
cinentem Antiphonam: *Isti sunt sancti:*
Ob quod & instituit, ut sacerdotes & can-
tores ritu supplicantium quotidie in metro-
politana illa, hoc ipsum sacellum ac se pul-
chrum D. Venceslai etiam adirent ac per
viam exemplo Sanctorum illorum prædi-
ctam decantarent Antiphonam. Is q̄ od
hodieque observatur.

De S. Item gaudentio hoc prodigium
annales Boëmiæ recensent. Anno 1070.
Polono culpam Cracoviæ gravi carceri
incluso apparuisse & eum è carce mira-
culosè liberatum monuisse, ut Pragam ad
suum sepulchrum peregrinaretur, ibique
gratias Deo ageret, prout habet hagek, bo-
hemicæ Historiæ scriptor nō postremus.

Sunt & hæc de S. Adalberto in Boëmia
valde memoranda, quod Pagus sit in dis-
trictu Pilsnensi propè Iustam nomine Mi-
lavecz, in quo quisquis cornu Pastoritium
inflaverit mox obsurdescit: quia cum S.
Adalbertus illac iter ageret, & cum suis ex
via fessis in campo dormiret, pastor ex pa-
go illo, dum pecora eduxit ad pascua ac-
ces sit,

cesit, & cornu ad aures S. Adalberti appluatum petulanter inflavit: ob quod mox surditate percussus est: Atque huius rei memoriam vult DEUS etiamnum in illo pago super esse. Unde pastores in eo loco signū pascuorum non tubā dant, sed frequenti & multiplici crepitu flagelli.

Est & ad Albim fluvium infra vetero Boleslaviam Pagus alius dictus Neratovvize, cuius in colæ quondam S. Adalbertum cū is naulum, quem pro trajectu solveret, non haberet, calceis spoliārent; ob quod eis Sanctus ille pānam imprecatus, apud DEUM effecit, ut in hodiernam diem eis per annos singulos ita annona deficiat, ut nunquam (etiam si fruges optimè proveniant) tantum habeant panis, quin ante messem sequentem proximam cogantur emere alimenta.

Sancti etiam Adalberti precibus adscribitur ingens illud divinæ bonitatis erga Boemos privilegium, quod morbo lepræ (ut vulgo circum fertur) non laborent: Ille siquidem morbus, cum in vicinis simis Provincijs, regnet vehementer; in Boemia non modo est rarissimus, verū etiam ignotus, nisi fortè aliquis alienigena eo infectus huc accedat.

Quinque

42

Quinque illi Sancti, Adalberti Fratres supra nominati sunt illi ipsi, quorum funeri S. Adalbertus eodem tempore divinitus adfuit, quo eodem ipsissimum Romæ simul coram Pontifice Missam celebravit, atque in hujus tanti miraculi fidem, chirotheca, quâ tanquam Episcopus in celebrando usus est, altera Romæ fuit in altari quando eodem momento temporis alteram idem S. Adalbertus in Boëmia reliquit in loco funeris, prout missis à Papa legatis in Boëmiam, id ipsum est deprehensum, habeturque chirotheca illa etiamnum vetero Boleslavviæ in Boëmia. Corpora horum Fratrum sunt translata ex Arce Libice ubi passi fuerant Anno 980. Pragam, & sepulta in arce ad Sanctum Georgium Anno 1216.

Sanctus Przipislavva soror S. Venceslai, miraculis antè & post obitum clara (cui etiam revelatum divinitus fuerat, quo loco S. Venceslai sinistra auricula à Fratres ejus Boleslao amputata esset quærenda) sepulta primum prope Pagum Jablon sub monte Krutina, ubi luminibus caelestibus, angelicisque cantibus corpus eius Deus honoravit, ob quæ gentiles non pauci Christo accesserunt. Post annos de-

Q

inde

inde compures in Templum, quod ipsius honori, ac nomini Christianus quispiam nomine Chotislavv ædificavit, est honorificè translata: Nunc Pragæ in arce prope S. Venceslaum jacet juxta portam templi Cathedralis.

B. Milada seu Mlada à Ioanne Papa dicta Maria, S. Venceslai ex Fratre Boleslao Sævoneptis; prima ad S. Georgium Pragæ in arce Abbatissa Monialium Ordinis S. Benedicti à Pontifice illo constituta, ab eodem impetravit Ecclesiam Pragensem (quam Ecclesiam ille SS. Viti, ac Venceslai Martyrum in Bulla appellat) erigi in Episcopalem. Sepulta est in eodem monasterio in sacello S. Annæ, ubi 8. Februarii memoria ejus habetur in privato Sanctimonialium illarum breviario antiquissimo.

Huius Frater Boëmiæ dux Boleslaus pius cum Sanctitatis opinione vixit & obiit, sepultus in Templo Sancti Georgij, atque super eius monumentum ara erecta est, in qua prout ad sanctorum corpora aliàs solet sacrificium Missæ offertur, fuitque ibi à sæculis pluribus nomen eius cum titulo beati, sepulchro inscriptum. Hic demum Boemiam plene Christo subiecit, veramque

que

44

que pietatem, ubique plantavit, morisque illius in primis auctor fuit, ut cruce ad sacre columnæ passim iuxta vias collocarentur.

Sancta Agnes Primislai ottocari primi Regis Boemiæ Filia Ordinis S. Francisci, non solum Historicis Boëmicis, sed & ab alijs (inter quos Lucas VVadingus, & Franciscus Paduanus) celebratissima, & miraculis innumeris, vitæ quæ sanctitate clarissima, atque ob virtutem & miraculorum famam, etiam, dum in terris superstes, varijs summorum Pontificum literis ac donis honorata, nec non in vitæ perfectæ instituto à S. Clara magna illa Sanctimonialium Matre per Epistolas confirmata, vulgo Pragæ est notissima utpote cuius sacrum corpus ad Augustissimæ memoriæ Ferdinando III. Tanto fuit labore in Templo S. Francisci (quod passim S. Agnetis nuncupatur) annis aliquot venerationis causa inquisitum. Nata illa fuit circa Annum Domini 1225. Obiit Anno 1265. Anno verò 1253. Fundavit cum Fratre suo Venceslao monoculo Monasteriū & Hospitale S. Spiritus Pragæ in xta pontem, illudque Crucigeris cum rubea stella tradidit & effecit, ut ea esset sedes supremi Ordinis illius

45
lius per has Pfovincias Magistri. Mater eius erat Constahtia soror Andreæ Regis vngariæ (qui fuit Pater magnæ illius S. Elitabethæ Langraviæ Hassia) ædificavitque Monasterium virginum Tisnovvienne, & VVoslovvanense in Moravia.

Hujus S. Agnetis Amita seu soror Patris eius Ottocari etiam ipsa nomine Agnes filia VVladislai secundi Boëmiciæ Regis, Abbatissa ad S. Georgium Pragæ itidem titulo Beata à non nullis decoratur. Hæc à Fratris suo Rege quædam privilegia suo Monasterio procuravit, sepulta ibidem in sacello S. Annæ propè corpus B. Milada, in quo sacello sæpè luminaria conspici referuntur.

Altera præterea S. Agnetis Amita, eiusdem VVladislai Regis Filia, & B. Agnetis & Ottocari primi soror esse S. Angela Carmelitana dicitur, cuius vitam in Belgio nuper se Carmelitæ typis vulgasse mihi narraverunt. Obiisse illa perhibetur Pragæ 6. Iulij. Revelationibus cælestibus inclaruit, quarum librum vnum, alterum vero de venerabili Sacramento, atque alios plures conscripsit. Vnde & Imago eius Monstrantiam, ut vocant, super librum tenentis, Pragæ inter alios huius Religiosi Ordinis

Ordinis

49

Ordinis sanctos extat in Templo S. Galli
in dextero maioris altaris pariete suspensa
apud PP. Carmelitanos. Eius tanquam
Sanctæ Virginis honorificè meminere
Martinus detrio lib. 4. Disquisitionum
magicarum cap. 1. Quæst. 3. Sect. 4. An-
tonius Possevinus in appendice Tomi
primi, Apparatus sacri, & Collectores
Bibliothecæ Gesnerianæ.

TERTIA eiusdem S. Agnetis Amica
fuisse putatur S. Ephrasia, seu Eurosia vir-
go & Martyr, illa quæ Regi Hispaniarum
nuptura, dum in Pyrenæis montibus in
manus Maurorum latronum devenit, in
Virginitatis suæ defensione ab illis occu-
bit miraculis ab obitu clara, & à populis
vicinis contra tempestates apud DEUM ad-
vocata, solita implorari. Eiusdem me-
minit Marinæus Hispaniæ Historicus, &
Marchantius.

Fuit & Albertus seu Adalbertus VVla-
dislai secundi Boëmiæ Regis Filius adeòq;
S. Agnetis Patruus, primùm Mielnicensis
in Boemia Præpositus, dein Salisburgensis
Archiepiscopus magnæ virtutis Heros, qui
multa à Friderico Barbarossa Cesare ob-
sedem Apostolicam sub Alexandro III.
Papa defensam iniqua tulit, ex sede sua eti-
am ad

am ad tempus aliquod depulsus Huius Mater erat Filia Sancti Leopoldi Austriæ ducis. Fundavit propè Straubingam Cænobium Præmonstraten sibus (nam & ipse hunc ordinem in Cænobio Strahoviensi quondam Pragæ fuerat amplexus) & ique fundos in Boëmia circa Iusiciū applicuit, quos Monasterium illud adhuc possidet. Sepultus est Salisburgi.

De huius Fratris VVladislao moraviæ Marchione, fundatore Cænobij velehradensis Ordinis Cisterciensium refert multa Dubravius spirantia egregiam Sanctitatem.

Inter Beatos Ordinis Præmonstratensis habetur & B. Henricus VVratislai primi Regis Bohemiæ Filius, Cænobij Strahoviensis Religiosus, Olomucensis Episcopus, miræ Sanctitatis & profusæ in miseros largitatis & charitatis: cuius tempore VVenceslaus, Othonis moraviæ Marchionis Filius, Olomucij Templum, honori D. Martyris VVenceslai in arce sua erexit, sedemque Episcopalem, permittente Innocentio II. Illuc ex Ecclesia S. Petri transtulit, duodecim Canonicis ibidem constitutis, Beatus autem Henricus Corpus S. Christianæ Templo illi intulit, & eidem Ecclesi-

45
am S. Mauritij, quæ prius ad Monasterium
Præmonstratensium Gradicense pertine-
rat, attribuit. Demum varijs pro DE I
gloria, sacerdotum coelibatu, & pace pu-
blica perfunctus laboribus, gloriosus Pon-
tifex, virtutibus ac Prophetico Spiritu
clarus 25. Iunij Anno. 1657. migravit ad
Dominum. Pragæ in Monasterio Stra-
hoviensi honorificè tumulatus.

Sed & Henricus Bretilaus Pragenfis,
Episcopus Boëmiæ antè Primislaum Otto-
carum Regem Interrex, VVladislai secun-
di Regis ex Henrico Filio nepos, magna e-
tiam virtutum laude multorum Historico-
rum testimonio floruit.

Lusatia Historici memorant pijsfimam
Heroinam Ludmillam Filiam VVratislai
Boëmiæ Regis, vxorem viperti Marchionis
Lusatia comitis Groicensis, cū quo fund.
vit, ditavitque Monasterium pergavienſe
ordinis S. Benedicti.

Meminere insuper Matthias Miechovi-
us, Reuhnerus, Cromerus, pietatis & Re-
ligionis Iudithæ alterius eiusdem VVra-
tislai regis Filia, vxoris VVladislai Her-
manni Polonia Regis, è quibus Steilibus
Parentibus S. gidii Abbatis, in Gallia pa-
mocius

trocinio ortus est Boleslaus Krzivvoustus
Poloniae Rex.

Nec minus & Abdela Ottonis Misniae
Marchionis Filia Premislai Ottocari primi
Regis Boemiae vxor huc pertinet, quae à
Marito repudiata Sanctam scribitur vitam
inter Conversas Cistercienses egisse VVaf-
senburgi in Misnia. Huius verò Filia ex
Premislao itidem dicta Abdela Gerenrho-
do in Saxonia sanctimonialium Abbatissa,
eâ sanctitate vixit, ut eam Fabricius in o-
riginibus Saxonis asserat relatam inter
Diyos.

Abdelę in matrimonio Premislai succes-
sit Constantia Andree Hungariae Regis so-
ror, S. Elisabethae Hasiacae Amita. S.
Agnetae Virginis Franciscanae Mater.

Felix ergo VVladislaus secundus Boe-
miae Rex tot Sanctis prolibus propriaque
etiam pietate in Deum eximus, Nobilissi-
mum montis sion, vulgo in Strahovv mo-
nasterium Præmonstratensium Pragae ædi-
ficavit: Conradum Casarem in bello sa-
cro Hierosolymam est comitatus Anno
1147: Demumque victorij in Italia adver-
sus Mediolanenses clarissimus, primus
Boemiae ex dono Friderici Barbarossae Ca-
saris

8
saris intulit bicaudem candidum Leonem
pro insigni.

Huius autem Regis soror fuit B. Amabilia, Filia Vladislai primi Ducis Boëmiæ, quæ quia Fratri suo Theobaldo, à quo originem ducit stemma Dominorum Ssvihovsky adhæsit, & in eius territoris habitavit, solet annumerari illi stemmati, & à Dominis ssvihovsky specialiter, tanquam cognata colitur. Sepulta est Clatovizæ apud Patres Dominicanos in Monasterio S. Laurentii, quod olim Benedictinis Virginibus ipsa erexerat, & in eo prima munus Abbatisse gesserat. Suis apud DEUM meritis effecte perhibetur, ut etiam in vita miraculis divinitus illustraretur.

Huius soror Elisabetha à quibusdam titulo Beatae Decoratur, quæ fuit in Cœnobio Duxoviensi Ordinis Præmonstratensis Priorissa ordine secunda, magnis virtutibus illustris, & cum opinione sanctitatis defuncta.

Eiusdē S. Agnetis Franciscanæ ex Fratre Venceslao dicto monoculo Rege Pronepotis, Filia Primislai Ottocari secundi fuit, B. Cunegundis seu Kuhnuta, quæ iam desponsata Filio Rudolphi I. Cesaris, ni-

85

hilom-

hilominus ortā inter cæsarem discordiā
ex voluntate sui Patris ingressa est S. Fran-
cisci Ordinem, & monasterium cum qua-
tuordecim aliis virginibus, sub disciplinā
Proamitæ suæ S. Agnetis. Sed parente
occiso; iussa est nubere Filio Rudolphi iti-
dem Rudolpho Sueviæ Principi, post cui-
us obitum vidua rediit Pragam ad Monas-
terium S. Georgii, vbi inter sacras virgines
Ordinis S. Benedicti vitam egit sanctissi-
mam multis de Dæmone victoriis, dono-
què orationis illustris. Sepulta ibidem in
Sacello S. Annæ. Hanc tamen Cunegun-
dem alii dicunt fuisse virginem, sed sorore
eius Agnetem fuisse datam cæsaris Filio
post cuius obitum illa vidua Piè obierit in
Monasterio S. Georgii.

Huius beatæ Cunegundis Frater & S.
Agnetis Pronepos ex Fratre fuit VVences-
laus II. Ottocarus, Filius Primislai Otto-
cari à Rudolpho Cæsare occisi cognomen-
to *Bonus*, vir miræ in Deum pietatis, ra-
ræquè prorsus virtutis; qui etiam singula-
ri DEI favore tribus Boemiæ, Hungariæ,
ac Poloniæ R. gnis imperavit, divitijs &
gloria ad mortem usque insignis. Tanto
SS. Eucharisticam prosequabatur affectu,
ut soleret quatuordecim Missæ sacrificiis,
Acs

flexis genibus publicè summa cum pietate
& reverentia, nec minore cum stupore
Procerum, totiusquè Populi admiratione
interesse. Fundaturus in Beatissimæ vir-
ginis honorem Monasterium Cisterciensi-
bus liberam eis aptationem permisit, vbi vbi
in tota Boemia id locari vellent. Qui cum
locum Boemix Regum delicijs, & volup-
tati destinatum atque ob id Aulam Regiam
dictum designassent, obstantibus licet, &
fremetibus Proceribus locum illum DEO
ac DEI paræ donavit, dirutaquè ibi Aulâ
Inâ Regiâ magnificentissimum, & inter
præcipua dignum computari Monasteri-
um erexit, mirequè ditavit. Anno deinde
1420. cum Monasterium illud à rabidis
Husfitis esset die S. Laurentij redactum
in cineres, eius ac Filij itidem Venceslai
cognomento Iuvenis, coram Crucifixo
constitutorum effigies, atque alia præterea
D. Virginis imago inter flammæ perman-
sisse dicuntur illæ, quæ duæ Imagines so-
læ ex amplissimo illo Cænobio supersunt,
& à Religiosis inter ruinas illas nunc de-
gentibus servantur: qui etiam ad dictâ
Venceslai boni ossa lampadem perpetu-
am alunt.

His

His adjungi possent VVratislavv. S. V. Venceslai Pater, templi ad S. Georgium in Arce Pragensi Fundator, ibidem sepultus, cuius nomen cum titulo Beati est. ibidem sepulchro eius iam à sæculis in scriptum, ob virtutis ac fidei Christianæ Zelum, quam in Boëmia, Authore, ac Hortatore S. Methusio propagavit: appositumque est ad monumentum eius altare, ut fieri solet ad corpora Sanctorum, & in eo M. ssæ sacrificium Deo offerri consuevit.

Magnæ etiam fuisse pietatis pronum est suspicari Dubravvkam Boleslai sævi Filiam Miecislao Poloniæ Principi nuptam, cuarum nuptiarum occasione Polonia est à Christum conversa.

Atque ex hac tot virtute illustrium Personarum cognatione apparet, quam veridicè olim magnam S. VVenceslai, ac Adalberti Sanctitatis Gloriâm Spiritu. Sybillino prænunciârît, Boëmiæ Dux Iybulsa, quamvis Idolorum cultrix dum Anno. 723. Urbis Pragensis fundamenta locatura. vaticinata est in hac vrbe plantatum iri duas oleas. quarum odor septimum penetraturus esset cælum, gloriosaque facinororum eorum fama totum orbem terrarum
impies

59

impletura: & alteri quidem earum fore
Nomen *Maior Gloria*, alteri vero: *Conso-*
latio bellica. Id quod in Sanctos hosce qua-
drat optimè Sanctus siquidem *VVences-*
laus Boëmis VVaclaro. Dicitur, quod lati-
nis sonat *Maior Gloria* Sanctus verò *Adal-*
bertus ab eisdem *Boëmis* vocatur *VVotiech*
quod Romanâ ling. à *Belli solatium* inter-
pretatur.

Ut vero Personarum harum omnium
Sanctitate illustriam etiam Stirpis coniu-
ctio, & sanguinis affinitas appareat bre-
vem subieci tabulam Genealogicam, in
qua vno aspectu series Sanctorum di-
vis *VVenceslao* & *Adalberto*
cognatorum tota si-
mul occurrat.

C 7

BORZI-

Poſitivum Nobilis anlicus S. VVenceslai,
 ſecretiſquè ab eo adhiberi ſolitus à pluri-
 bus ſcriptoribus Beatus appellatur. Hic
 cædi S. VVenceslai præſens mox à famu-
 lis Fratricidæ Poleslai in ſilva proxima ſuſ-
 penſus ex arbore triennio incorruptus pe-
 pendit. Sepultus Pragæ in Arce propè S.
 VVenceslaum in eodem cum S. Przibiſ-
 lavva monumento:

S. Procopij Abbatis vita ſæpius eſt typis
 edita. Vix fuit Benedictinorum Ordinis
 Decus, Thaumaturgus; Sed præcipuè in
 eo enituit imperium in Dæmones, quorum
 erat terror, & flagellum: nec modo eos
 ejecit è corporibus lociſquè alijs, ſed &
 ſub iugum miſſos arare & quidem etiam
 petras & ſaxa compulit, prout hodiequè
 fulci longiſſimi profundique per medias
 petras aratro à Dæmonibus ducti propè
 Monasterium ſuper flumen Sazavam viſun-
 tur. Vdalrico Boëmiz duci aquam è fon-
 te propinatam in poculo ligneo convertit
 mox in vinum: Poculum verò illud memo-
 riæ cauſâ ſervatur hodiequè apud Illuſ-
 triſſimum Comitem victorinum de VVall-
 ſtein. Cum illi orationi vacanti præ ſæ-
 pius obſtreperet, eam in poſterum omneſ-
 que

que alias pica proprius ad Monasterium
illud accedere vetuit: atque in hodiernam
diem post tot jam sæcula, nulla pica intra
spatium germanici Milliaris circa Monaste-
rium illud, nisi eò ab hominibus inferatur,
comparet; sed certos habent terminos, ul-
tra quos ulterius versus Monasterium illud
non provolant, prout eorum locorum in-
colis vulgò res est notissima. Monasterio
illi post eius mortem intrusus erat à duce
Boëmiae non legitimus Abbas, quem ipse
per visum monuit, vt officio decederet;
sed cum is monitionem flocci faceret, ite-
rum conspicuus eum baculo è Cænobio
expulit. Innocentiò Papæ, à quo Abbas
Sazavensis impetrare non poterat, ut San-
ctus iste canonizaretur, apparuit ipse, se-
que Canonizari imperavit.

Ernestus I. Boëmiae Archiepiscopus vul-
gò satis notus ob elegantissimum illum li-
brum, de B. Virgine conscriptum, *Ma-
riale* nuncupatum nuper Aug: Ferdinandi
III. mandato typis Pragæ editum, Glacij
sepultus est, ibique ut Sanctus quondam
cultus fuisse videtur, nam & nostra ætate
vota sua per eum D E O homines offere-
bant, & eidem anathemata, ac donaria
dicabant quin & in pariete vetusto super-

est

est scriptura, in qua ei titulus Sancti tribuitur. Monumentum eius medio propè in Templo Parochiali Beatissimæ Virgini dicato extat, in quo ipso Templo imago Dei patris, quæ adhuc in summa ara visitur, faciem ab eo puero quondam averterat, prout ipse de se fufius testatur in Marialis sui appendice. Erexit autem ipse Glacij Templum aliud, ad quod & Canonicos Regulares Sancti Augustini collocarât, sed ne in Templo illo sepeliretur antè mortem admonuit, eò quod in Templo illo quondam equi essent stabulaturi. Et verò præfagium firmavit eventus; illa siquidem Ecclesia, cum Dominante hæresi, Societatis IESU vsibus cessisset, fuit à rebellibus hæreticis Anno 1618. Occupata, expulsisque inde Societatis IESU Patribus conversa in stabulum, ac demum vna cum Collegio penitus diruta & solo adæquata. Sed & mirabilis est alia eiusdè Ernesti prædictio, tunc nimirum Boëmiae magnas calamitates superventuras, quando lapidea eius statua sepulchro ipsius imposita rumpi inciperet. Vidimus autem eam rumpi cepisse ante nupera bella Germanica, quibus initium dedit hæreticorum in Boëmia rebel-

lio: ruptaque est deinde. sapius in frusta
permulta, sed modo tam admirabili, ut
quasi frameæ ictu uno per medium secta a-
liquod in locis videatur, quo modo lapis
nullus rumpi solet.

De vita eius refert Hagek ad Annū 1364:
Quo scilicet obierat, eum à die, quā in Ar-
chiepiscopum electus est, Anno 1340. om-
nes suos defectus quotidie in libello anno-
tasse, ut eos emendaret. Eleēnosynas
dabat largissimas, idque non solum publi-
cè, sed & in occulto. Singulis Annis in
Parasceve minimum ex 70. Voluminibus
panni vestes pauperibus paratas distribue-
bat. Fame urgente egenis per totam Boë-
miam succurrebat. Ea, quæ adhuc paga-
nos ritus, sapiebant, penitus à Tribunali-
bus Boëmiæ sustulit. Imagines beatissimæ
Virginis curabat passim etiam in parieti-
bus ac fenestris, & ubique se coram illa
abiectis in terram omnibus Archiepisco-
palibus ornamentis, flectentem depingi.
Cultum DEI, & officiorum Ecclesiasti-
corum dignitatem miris modis promovit,
librariâ supellectile, annuisque censibus
plurimis comparatis.

B: Hroznata comitis Zezenani &
Dobreslayvæ Filius de stem uate Domino-
rum

rum de VVrtby, & de Guttentzen (qui originem referunt ad stirpem S. Ludmillæ S. Venceslai Avia) Fundator monasterii Teplensis ordinis Præmonstratensium, eiusdemque Religiosus, & ob id Martyr, in eodem monasterio sepultus est. Habitum Religionis illius Romæ accepit ex manibus ipsiusmet Pontificis. In Boëmia est nunc non ignotus, cuius etiam chælographica effigies, cum radio & titulo beati Martyris edita à Patribus Præmonstratensibus, in manibus est. Illustrissima Domina Anna Maria nata Sternbergica primùm Domino Vdalrico de Lobkoviçt, tum comiti de Rotalrupta; quâdam vice cum nomen, laudesque beati huius audiret in risum effusa cepit eum utpotè sibi ignotam, contemnere: at ecce mox eius, eâ formâ quâ Sancti solent sculpi imaginem à se nunquã ante prorsus visam in suo libello precatorio, non sine admiratione invenit, cum adverteret iconem illam à nullo homine potuisse libello illi tam citò inferi, unde & beati huius apud DEUM merita cepit imposterum æstimare.

Soror eius B. VVoyslavva Ottonis Cracovienfis ducis uxor, dein vidua suscepit ordinem

ordinem

65
ordinem Præmonstratensium, Fundavit
Cœnobiam virginū eiusdem Ordinis Cho-
tieslovij, vbi sepulta est. Prima in eo
Cœnobio fuere Virgines huius ipsius
VVoyslavvæ sorores tres, Beatrix, Bo-
lislavva, & Iuditha. A quibusdam ap-
pellatur Svogslarea idcō, ut suspicor,
quod sæpè in libris præfixa eius nomini li-
teræ S. quæ Sanctam significabat, tandem
irreperit in ipsum nomen, ut pro Svvoys-
lavva. Sinoyslavva diceretur.

Beata Odislavva, stemmate Berkiana,
septennis fugerat in Eremum soli Deo va-
catura, ubi vitam egit asperrimam in cili-
cio, ieiunio, humi cubationibus, & super
dura saxa ad sanguinis effusionem flexio-
nibus. Coacta nubere, immitem nacta
Maritum, ipsa mitissima, Czienkonem de
VVartenberg (quantum ex veteribus mo-
numentis deprehendi potuit) virum ea
tempestate potentem. In coniugio Mater
pauperum, pro quibus necessaria nebat
manu propriâ, pedes eorum lavabat, & ul-
cera lingendo miraculosè sanabat. Demū
permissu asperrimi sui Mariti Religionem
Prædicatorum ingressa, obedientiæ fuit
studiosissima: lapides ad ædificium Mo-
nasterij, pro quo sumptum ipsa præbuit.
manjz

manibus proprijs portabāt, aliosque subibat labores duros. Mortis præscia, sepulchrum sibi præparavit in Lablon, ubi post obitum miraculis inclaruit, marisque inæsto apparuit in veste rubra, ex qua fructum apud eum solatij causa pro caelesti dono reliquit. Habetur Lablonæ in veneratione. Vixit circa Annum Domini 1240

De S. Gerlaco alij sentiunt, prius eius corpus fuisse in Monasterio Milivsko, vbi is Præpositus per annos 28. Vixit Spiritu Prophetico & miraculis ante & post obitum illustris; ac inde translatum in Zvikkov Nunc esse dicitur apud Celsissimum Principem Venceslaum de Lobkovicz. Obijt 7. Maij. Annum autem Mortis eius non potui rescire.

His ad huc annumerari possunt B. Andreas Pragensis Episcopus pro libertate Ecclesiastica plurima iniquissima sub dominatu Primislai Ottocari I. Perpeffus, atque ob id etiam exemplo S. Adalberti Romam profectus, miraculis post mortem clarus. Huius caput Anno 1369. Fuit in sacello S. Venceslai Pragæ impositum in murum super S. Crucis Altare in cornu
vbi

ubi Crux aurea picta est, quia propter facta ab eius obitu miracula, pio sancto cultus fuit, De hoc ut sancto, meminit Paulus Zidek in suo codice pro-Catholicae fidei defensione ad Regem Georgium Podiebradium circa Annū 1460, Scripto.

beatus Chulmannus Ordinis Eremitarū S. Augustini in Monasterio Pivvotka seu Pivvonia in Boemia sepultus, ponitur inter Beatos Confessores in arbore ordinis illius, referturque à pluribus ex ordine Historicis. De eo habet Encomiastum cum Augustinianum litera C. Squentia.

S. Chulmannus Boëmus Eremita vir singularis Sanctitatis & miraculorum f. m. a. v. g. ens in ade sacra Ioanni Baptista Monasterij nostri Pivvonenfis in Boëmia humiliter conditus Pie colitur & devotissime invocatur, ubi ut Eremita ex nostris sepultus est. Ades illa divo Ioanni sacra, est sacellum ad pedem rupis adjunctum Monasterio ipsi proximum, in quo B. Chulmanni monumentum visitur jam olim ante hominum nostrorum memoriam ligneis orationibus venerationis e. g. d. circumseptum. Memorant autem Pivvontani B. Chulmannum in silvis illis, alijs cum duobus, (sed an sanguine, an solum religione, non est

compertum) Fratribus vitam Anahoreticam duxisse. quorum nomina vetustate exciderunt.

Eorum alter iacet in fundis Tinhorssoviensibus in sacello quodam Divæ Barbaræ; alterius verò tumulus celo prostat operto, unius & dimidiæ horæ itinere à Canobio Pivoniæ iuxta Pagum quendam dictum Danavva, Fedfita loco illi est columna è muro erecta, vbi rusticolæ imagines varias suspendunt, totusque locus in longum passus fortè 6. in latum 4. lignea sepe laudatur, quo ferijs secundis Paschalibus & Pentecostes populus ruralis beatum ibi sepultum precibus alijsque modis veneraturus confluit, atque in vicem muneris, virgam vnam singuli afferunt, quas in falcem colligatas super tumulum illum erectas collocant, prioribus vetustioribus indè amotis. Tempus quo hi viri religiosi vixere, mansit incognitum, quamvis conjectura sit eos circa Annum Domini 1000. aut non multo post vixisse.

Monumenta Ordinis Præmonstratensium referunt S. Castulium Abbatem silvensis seu Zielivensis in Boëmia Canobij circa Annum Domini 1290. Virtutibus & miraculis ante & post obitum clarum cuius

facrum corpus eo in canobio magna habetur in veneratione extatque ibidem fons accurrentium hominum frequenti clarus, qui, Sancti huius viri meritis mira in salutem mortalium operatur.]

C A P U T I V.

Sancti Patroni Boëmia externi:

S. Vitus, Sigismuntus. Norbertus, Iuvarus, Guntherus, Herlacus. Quinque Spirituales fratres, S. Adalberti Mo- uachi Itali, quorum nomina Benedictus, Matthæus, Isaac, Ioannes, Christianus occisi secundum Hagek Historicum Boëmiæ Anno 1004. translati verò ex Polonia in Boëmiam Anno 1039.

Huc spectant omnes alij quorum reliquias habet Boëmia.

S. Guntherus auream, ut vocant viam, id est angustam semitam in Boëmiam primus invenit, ut testis est noster Raderus. Illic hoc Anno 1639. In æstate quidam lanatus est ex gravi morbo. Vocabatur is Ioannes Kacirek famulus Domini Ioannis Thomek? fuitque per pedagram officio & usu pedum & manuum omninò privatus,
Sed